

PSYCHOLOGIA

WYKŁAD I I

METODY BADAWCZE

JOLANTA BABIAK

SEMESTR ZIMOWY 2018/2019

METODY BADAWCZE W PSYCHOLOGII CZYLI JAK PSYCHOLOGOWIE ODPOWIADAJĄ NA PYTANIA

- Jak ludzie myślą?
- Co czują?
- Jak się zachowują?

FAZY PROCESU BADAWCZEGO

1. Obserwacja, informacje, przekonanie, wiedza prowadzi do sformułowania nowej idei lub zmiany sposobu myślenia o jakimś zjawisku
 - Wynikiem tej fazy może być teoria czyli zbiór pojęć, który wyjaśnia jakieś zjawisko
2. Sformułowanie hipotezy lub pytania badawczego
3. Zaprojektowanie badania
4. Analiza danych i wyciągnięcie wniosków
5. Przygotowanie sprawozdania z uzyskanych wyników
6. Uświadomienie i rozpatrzenie nierozstrzygniętych kwestii
7. Dalsze badania dotyczące nierozstrzygniętych kwestii

METODA NAUKOWA

- Wymaga tego by redukować tendencyjność obserwatora
 - Efekt oczekiwania
- Efekt placebo
- Środki zaradcze, takie jak:
 - Standaryzacja (jednakowe stałe procedury we wszystkich fazach zbierania danych)
 - Definicje operacyjne
 - Zmienna niezależna
 - Zmienna zależna
 - Kontrola warunków eksperymentalnych

METODY KORELACYJNE

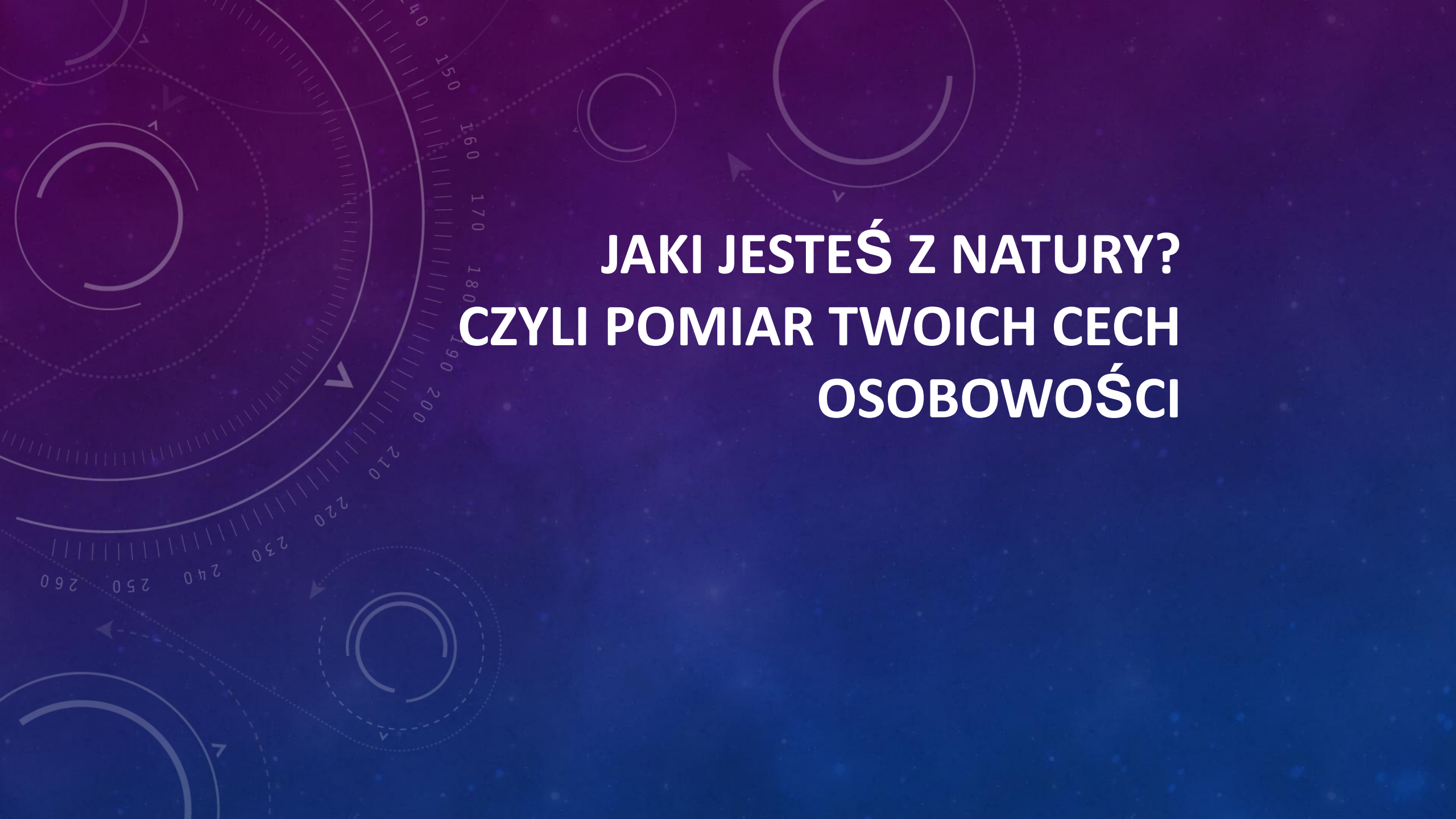
- Stosowane, gdy badacz nie może manipulować zmiennymi, np. w przypadku badań sprawdzających relację chorób psychicznych i warunków rozwoju w okresie dziecięcym
- Stopień powiązania zmiennych wyznacza miara statystyczna r , tj. współczynnik korelacji
 - Korelacja dodatnia (całkowita +1,0)
 - Korelacja ujemna (całkowita -1,0)
 - Słaby związek korelacyjny (bliski 0,0)
- Korelacja nie implikuje związku przyczynowego

DOKŁADNOŚĆ POMIARU PSYCHOLOGICZNEGO

- Rzetelność: zgodność i wiarygodność danych dotyczących zachowania; powtarzalność wyników w kolejnych pomiarach
- Trafność: stopień w jakim test mierzy to, do czego został stworzony

PROCEDURY POMIARU

- Miary samo-opisowe
- Miary behawioralne
- Obserwacje: bezpośrednia, w warunkach naturalnych, studium przypadku

The background is a dark blue gradient with a subtle pattern of white dots, resembling a starry sky. Overlaid on this are several white geometric elements: a large circular scale with degree markings from 140 to 260, and several concentric circles of varying sizes, some with arrows indicating a clockwise direction.

JAKI JESTEŚ Z NATURY? CZYLI POMIAR TWOICH CECH OSOBOWOŚCI

Zdecydowanie się nie zgadzam	Raczej się nie zgadzam	W niewielkim stopniu się nie zgadzam	Ani się zgadzam, ani nie zgadzam	W niewielkim stopniu się zgadzam	Raczej się zgadzam	Zdecydowanie się zgadzam
1	2	3	4	5	6	7

- **Spostrzegam siebie jako osobę:**

- 1. _____ Lubiącą towarzystwo innych, aktywną i optymistyczną.
- 2. _____ Krytyczną względem innych, konfliktową.
- 3. _____ Sumienną, zdyscyplinowaną.
- 4. _____ Pełną niepokoju, łatwo wpadającą w przygnębienie.
- 5. _____ Otwartą na nowe doznania, w złożony sposób postrzegającą świat.
- 6. _____ Zamkniętą w sobie, wycofaną i cichą.
- 7. _____ Zgodną, życzliwą.
- 8. _____ Źle zorganizowaną, niedbałą.
- 9. _____ Niemartwiącą się, stabilną emocjonalnie.
- 10. _____ Trzymającą się utartych schematów, biorącą rzeczy wprost.

KLUCZ

- **Neurotyczność – 4, 9r**
- **Ekstrawersja – 1, 6r**
- **Otwartość na doświadczenie – 5, 10r**
- **Ugodowość – 2r, 7**
- **Sumienność – 3, 8r**
- **Samooocena – 1, 2, 3r, 4, 5r, 6, 7, 8r, 9r, 10r**

BUDOWA KWESTIONARIUSZA

- Arkusz TIPI zawiera 10 pozycji – po 2 dla każdej z 5 skal
 - **Neurotyczność (NEU)**
 - **Ekstrawersja (EKS)**
 - **Otwartość na doświadczenie (OTW)**
 - **Ugodowość (UGD)**
 - **Sumienność (SUM)**

OBLICZANIE WYNIKÓW BADANIA

- Za każdą odpowiedź osoba badana otrzymuje od 1 do 7 punktów (niektóre pozycje są odwrócone).
- WS: od 2 do 14
- Wyższy wynik liczbowy wskazuje na większe nasilenie danej cechy.

WYNIKI

- Stabilność emocjonalna – $M = 4,85$, $SD = 1,45$
- Ekstrawersja – $M = 4,56$, $SD = 1,48$
- Otwartość na doświadczenie – $M = 5,43$, $SD = 1,06$
- Ugodowość – $M = 5,26$, $SD = 1,12$
- Sumienność – $M = 5,47$, $SD = 1,13$
- *Wynik niski – poniżej 1 SD od średniej*
- *Wynik wysoki – powyżej 1 SD od średniej*

WYNIKI

- od 2 do 4 – b. niskie
- Od 5 do 6 – niskie
- 7-9 – średnie
- od 10 do 11 – wysokie
- 12 – 14 – b. wysokie

NEUROTYCZNOŚĆ (NEU)

EMOCJONALNA STABILNOŚĆ VS. LABILNOŚĆ

- Odzwierciedla przystosowanie emocjonalne vs. emocjonalne niezrównoważenie
- podatność na doświadczanie emocji negatywnych, takich jak, strach, gniew, poczucie winy oraz wrażliwość na stres psychologiczny

EKSTRAWERSJA (EKS) VS. INTROWERSJA

- Charakteryzuje jakość i ilość interakcji społecznych
- poziom aktywności, energii i zdolność do odczuwania pozytywnych emocji.
- os. introwertywne charakteryzuje brak zachowań ekstrawertywnych

OTWARTOŚĆ NA DOŚWIADCZENIE (OTW) VS. ZAMKNIĘTOŚĆ

- Tendencja do poszukiwania i pozytywnego wartościowania doświadczeń życiowych,
- Tolerancja na nowość i ciekawość poznawczą.
- Związek z cechami intelektu, myśleniem dywergencyjnym, kreatywnością

UGODOWOŚĆ (UGD) VS. NIEUSTĘPLIWOŚĆ

- Pozytywne vs. negatywne nastawienie do innych ludzi,
- interpersonalna orientacja przejawiającą się w altruizmie vs. antagonizmie doświadczanych w uczuciach, myślach i działaniu.

SUMIENNOŚĆ (SUM)

ZORGANIZOWANIE VS. CHAOTYCZNOŚĆ

- Charakteryzuje stopień zorganizowania, wytrwałości i motywacji jednostki w działaniach zorientowanych na cel
- opisuje stosunek człowieka do pracy.